

BELÜGYMINISZTERIUM
ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

Piacfelügyelet és szankciók

Barta-Vámos László tű. százados
kiemelt főreferens

BM OKF

Országos Tűzoltósági Főfelügyelőség
Tűzvédelmi Főosztály

2013. február 21.

VI. Rockwool Építészeti
Tűzvédelmi Konferencia

Miért fontos a piacfelügyelet?

Alapvető elvárás egy termékkel szemben, hogy:

- **biztonságos legyen**, beépítése, használata során ne jelentsen veszélyt a felhasználókra,
- a jogszabályok, szabványok, műszaki előírások, gyártó, forgalmazó által meghatározott tulajdonságokkal rendelkezzenek.

A piacfelügyeleti hatáskör lehetőséget biztosít arra, hogy:

- a **hatóságok ellenőrizték a termékek biztonságosságát**, jogszabályoknak, szabványoknak, egyéb műszaki előírásoknak való megfelelését,
- a nem megfelelő termékek forgalmazását **megtiltsák, korlátozzák, visszahívják**,
- a gyártót, forgalmazót **szankcionálják**.

Szabályozási háttér I.

- a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól szóló **367/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet** (367-es Kr., hatályos: 2013. január 02-től)
- a termékek piacfelügyeletéről szóló **2012. évi LXXXVIII. törvény** (Pftv., hatályos: 2012. szeptember 01-től)
- a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló **1996. évi XXXI. törvény** (Ttv.)
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló **2004. évi CXL. törvény** (továbbiakban: Ket.)
- a fogyasztóvédelemről szóló **1997. évi CLV. törvény** (továbbiakban: Fgytv.)
- a piacfelügyeleti tevékenység részletes szabályairól szóló **6/2013. (I. 18.) Korm. rendelet** (hatályos: 2013. február 02-től)
- a katasztrófavédelem központi, területi és helyi szerveit érintő iparbiztonsági, polgári védelmi és tűzmegeőzési hatósági és szakhatósági tevékenység végzéséről szóló **127/2012. számú OKF főigazgatói intézkedés** (127-es OKF int.)

Szabályozási háttér II.

- az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló **3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet**
- az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló **28/2011. (IX. 6.) BM rendelet**
- az épített környezet alakításáról és védelméről szóló **1997. évi LXXVIII. törvény** (Étv.)
- az országos településrendezési és építési követelményekről szóló **253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet**
- az építésfelügyeleti bírságról szóló **238/2005. (X. 25.) Korm. rendelet**
- az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló **312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet**
- az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek az áruk szabad áramlását biztosító rendelkezéseihez kapcsolódó kölcsönös elismerés alkalmazásáról szóló **2004. évi XIV. törvény** (EK Tv., **hatálytalan 2009. május 12-től**)
- az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződésnek az áruk szabad áramlását biztosító rendelkezéseihez kapcsolódó kölcsönös elismerés alkalmazásáról szóló **2009. évi VII. törvény**

Szabályozási háttér III.

Az Európai Unió jogi normái:

- az építési termékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 1988. december 21-i **89/106/EGK** tanácsi irányelv (CPD)
- az általános termékbiztonságról szóló, 2001. december 3-i **2001/95/EK** európai parlamenti és tanácsi irányelv,
- a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i **765/2008/EK** európai parlamenti és tanácsi rendelet,
- a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i **768/2008/EK** európai parlamenti és tanácsi határozat,
- az egyes nemzeti műszaki szabályoknak a valamely másik tagállamban jogszerűen forgalmazott termékekre történő alkalmazására vonatkozó eljárások megállapításáról és a 3052/95/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i **764/2008/EK** európai parlamenti és tanácsi rendelet.

Bevezetés alatt:

- az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2011. március 9-i **305/2011/EU** európai parlamenti és tanácsi rendelet (**CPR**, a teljes szöveg hatályos 2013. július 1.-től)

Forgalmazás, beépítés I

Mi minősül **forgalmazásnak**?

- A közösségi piacon valamely **termék gazdasági tevékenység keretében** történő rendelkezésre bocsátása **értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára**, akár **ingyenesen**, akár **ellenérték fejében** (765/2008/EK Rendelet 1. cikk 1. pont, Pftv.).
- Az uniós piacon valamely **építési termék** gazdasági tevékenység keretében történő rendelkezésre bocsátása értékesítés vagy használat céljára, akár ingyenesen, akár ellenérték fejében (305/2011/EU Rendelet 2. cikk 16. pont).
- Valamely termék vállalkozás által - értékesítés, fogyasztás vagy használat céljára ellenérték fejében vagy ingyenesen - történő rendelkezésre bocsátása, ideértve **a fogyasztó számára történő felkínálást** is (a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 2. § r) pont).

Forgalmazás, beépítés II

A Ttv. 13. § alapján.

(2013. július 1-ig)

- Forgalomba hozni, forgalmazni, beépíteni, használni és készenlétben tartani csak **megfelelőségi igazolással rendelkező építési terméket**, tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvánnyal rendelkező tűzoltó-technikai terméket, tűz- vagy robbanásveszélyes készüléket, gépet, berendezést (a továbbiakban együtt: termék) lehet.
- Ha a tűzoltó-technikai termékre nincs tűzvédelmi biztonságossági követelmény, azt csak a tűzvédelmi hatóság vizsgálaton alapuló hatósági engedélye alapján lehet forgalomba hozni, beépíteni, használni és készenlétben tartani.

Forgalmazás, beépítés III

A 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet 3. § alapján.

(2013. július 1-ig)

- Forgalomba hozni (továbbforgalmazni) vagy beépíteni **csak megfelelőség igazolással rendelkező, építési célra alkalmas építési terméket szabad.**
- Építési terméket építménybe **betervezni** akkor szabad, ha arra **jóváhagyott műszaki specifikáció** van.
- **Építési célra alkalmas a termék, ha** a gyártó utasításainak és az építészeti-műszaki terveknek megfelelő, szakszerű beépítést követően, a termék teljes tervezett élettartama alatt, rendeltetésszerű használat és előírt karbantartás mellett, az építmény - amelybe a termék beépítésre kerül - kielégíti az alapvető követelményeket.

Forgalmazás, beépítés IV

Az Étv. 41. § szerint.

(2013. július 1-től)

(1) Építménybe építési terméket csak az építményekre vonatkozó alapvető követelmények teljesülése mellett szabad **betervezni, illetve beépíteni**.

(2) Az építési termék az (1) bekezdésben foglalt követelmények teljesülése érdekében **beépítésre akkor alkalmas ha:**

a) a 305/2011/EU rendelet 4. cikkében meghatározott **gyártói teljesítménynyilatkozatban foglaltak megfelelnek az elvárt műszaki teljesítményeknek,**

b) a 305/2011/EU rendelet 37. és 38. cikkeiben körülírt **egyedi műszaki dokumentáció** az ott leírtak szerint rendelkezésre áll és az abban foglaltak **igazolják az elvárt műszaki teljesítményeknek való megfelelést,** vagy

c) az építési termék megfelel a külön jogszabályban meghatározott követelménynek.

Építési termék megfelelősége I

- követelmény:
 - **megfelelőségi igazolás** (ami lehet):
 - megfelelőségi tanúsítvány
 - szállítói megfelelőségi nyilatkozat
- megfelelőségi igazolás alapja:
 - **jóváhagyott műszaki specifikáció:**
 - magyar nemzeti szabvány, ezen belül honosított harmonizált szabvány (MSZ (EN));
 - európai műszaki engedély (ETA);
 - építőipari műszaki engedély (ÉME);
 - egyedi műszaki specifikáció.

Építési termék megfelelősége II

A megfelelőség igazolás módozatai:

i) Megfelelési tanúsítvány (1)

A termék megfelelőségének igazolása egy kijelölt tanúsító szervezet által az alábbiak alapján:

a) A gyártó feladatai:

1. gyártásellenőrzés;
2. az üzemben vett mintáknak a gyártó által végzett további vizsgálata az előírt vizsgálati terv szerint.

b) A kijelölt tanúsító szervezet feladatai:

3. a termék első típusvizsgálata;
4. az üzem és a gyártásellenőrzés alapvizsgálata;
5. a gyártásellenőrzés folyamatos felügyelete, értékelése és jóváhagyása;
6. a műszaki specifikáció, illetve a 9. § (3) bekezdés által meghatározott esetekben, az üzemben, a kereskedelmi forgalomban vagy az építkezés helyszínén vett minták szűrőpróbaszerű vizsgálata. (1+)

Építési termék megfelelősége III

A megfelelőség igazolás módozatai:

ii) Szállítói megfelelőségi nyilatkozat

A szállító megfelelőségi nyilatkozata az alábbiak alapján:

Első lehetőség (2)

a) A gyártó feladatai:

1. a termék első típusvizsgálata;
2. gyártásellenőrzés;
3. a műszaki specifikáció, illetve a 9. § (3) bekezdés által meghatározott esetekben, az üzemben vett minták vizsgálata az előírt vizsgálati terv szerint. **(2+)**

b) A kijelölt tanúsító szervezet feladatai:

4. a gyártásellenőrzés tanúsítása az alábbiak alapján:
 - az üzem és a gyártásellenőrzés alapvizsgálata;
 - a műszaki specifikáció, illetve a 9. § (3) bekezdés által meghatározott esetekben, a gyártásellenőrzés folyamatos felügyelete, értékelése és jóváhagyása. **(2+)**

Építési termék megfelelősége IV

A megfelelőség igazolás módozatai:

ii) Szállítói megfelelőségi nyilatkozat

Második lehetőség (3)

1. a termék első típusvizsgálata egy kijelölt vizsgáló laboratórium által;
2. gyártásellenőrzés a gyártó által.

Harmadik lehetőség (4)

1. a termék első típusvizsgálata a gyártó által;
2. gyártásellenőrzés a gyártó által.

A jóváhagyott műszaki specifikáció (szabvány, ETA, ÉME, egyedi műszaki specifikáció) határozza meg, hogy adott termék esetében a megfelelőség igazolás melyik módozatát kell alkalmazni.

Hatáskör és illetékesség I

Ki a piacfelügyeleti hatóság?

A Kormány a tűzvédelemmel kapcsolatos piacfelügyeleti

hatósági feladatokat ellátó szervként a

Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi

Főigazgatóságot jelöli ki (367-es Kr. 1. § (1)).

A Kormány a tűzvédelemmel összefüggő piacfelügyeleti hatósági feladatokhoz kapcsolódó **helyszíni ellenőrzések**

lefolytatására a katasztrófavédelmi kirendeltséget

jelöli ki (**KvK**) (367-es Kr. 1. § (2)) - > területi

illetékességgel (43/2011. (XI. 30.) BM rendelet alapján).

Hatáskör és illetékesség II

Milyen esetekben jár el a katasztrófavédelem?

A BM OKF és a KvK **ellenőrzi** a forgalomba hozatalra, forgalmazásra vagy beépítésre kerülő építési termék, tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés, tűzoltó-technikai termék **tűzvédelmi, biztonságossági követelményeknek való megfelelését** (367-es Kr. 2. §).

Hatáskör és illetékesség III

Milyen termék esetén jár el a katasztrófavédelem?

- építési termék:

minden olyan anyag, szerkezet, berendezés vagy több, különböző részből összeállított elem, amelyet azért állítanak elő, hogy építményekbe állandó jelleggel beépítsék

- tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés:

olyan szerkezeti egység, illetve ezekből álló technológiai rendszer, amelyben vagy amellyel fokozottan tűz- és robbanásveszélyes, vagy tűz- és robbanásveszélyes tűzveszélyességi osztályba tartozó - a robbanó- és a robbantóanyagok kivételével - anyagok előállítása, feldolgozása, használata, tárolása, kimérése történik

Hatáskör és illetékesség IV

Milyen termék esetén jár el a katasztrófavédelem?

- **tűzoltó-technikai termék:**

a tűz észlelésére, jelzésére, oltására, a beavatkozás könnyítésére és a tűzkár csökkentésére, vagy a tűz terjedésének megakadályozására alkalmazott berendezés/eszköz, a tűzoltó készülék, oltóanyag, a tűzoltóság által a tűzoltás, műszaki mentés során használt jármű, felszerelés, hírközlő eszköz, védőeszköz

Hatáskör és illetékesség V

Tűzvédelmi, biztonságossági követelményt
állapíthat meg:

- jogszabály
- európai közösségi jogi aktus (szerződés,
irányelv, rendelet, határozat)
- szabvány

Hatáskör és illetékesség VI

Kikkel szemben jár el a katasztrófavédelem?

Közvetlenül az építési termék, tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés, tűzoltó-technikai termék:

- **gyártójával,**
- **importőrével,**
- **forgalmazójával,** vagy
- **a gyártó magyarországi székhelyű meghatalmazott képviselőjével**

szemben.

Közvetve **mindazokkal** szemben, akik részvétele az eljárás során, a tényállás tisztázásához szükséges, illetve, akiket a hatóság döntése érint.

Ellenőrzés I

Ellenőrzés kezdeményezése:

A BM OKF vagy a katasztrófavédelmi kirendeltség az ellenőrzést:

- **engedélyezéssel,**
- **tűzvédelmi ellenőrzéssel** összefüggésben,
- **bejelentés alapján,**
- **felettes szerv utasítására,** vagy
- **előre tervezve**

kezdeményezi.

Ellenőrzés II

Az ellenőrzés főbb szakaszai:

- **felkészülés**: előzetes információgyűjtés (mit forgalmaz/gyárt), szóróanyagok, internet, saját tapasztalat,
- **végrehajtás**: helyszíni ellenőrzés, vagy adat/iratbekérés, tényállás tisztázása, iratok / információk értékelése,
- **döntés**: eljárás megszüntetése, szankcionálás, kötelezés,
- **döntésben foglaltak betartásának ellenőrzése, szükség esetén végrehajtás elrendelése.**

Ellenőrzés III

Ellenőrzés lefolytatása:

- a gyártó / forgalmazó magyar nyelvű iratokkal igazolja a termék megfelelőségét (papír vagy elektronikus másolatot csatolni kell a jegyzőkönyvhöz)

- tűzoltó-technikai termék:

- tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány,
- megfelelőségi tanúsítvány, vagy
- BM OKF forgalmazási engedély

- tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép, berendezés:

- tűzvédelmi megfelelőségi tanúsítvány, vagy
- megfelelőségi tanúsítvány

- építési termék:

- megfelelőségi tanúsítvány
- szállítói megfelelőségi nyilatkozat.

**2013. július 1-et
követően
teljesítménynyilatkozat**

2013. évi piacfelügyeleti ellenőrzések

A BM OKF 2013. évi hatósági ellenőrzési terve alapján

- tűzoltó-technikai termék (2013. január-augusztus),
- tűz- vagy robbanásveszélyes készülék, gép,
berendezés (2013. január-augusztus)
- **építési termék** (2013. augusztus-november)

Szankcionálás I

Pftv. 15. § (2) bekezdés alapján

A piacfelügyeleti hatóság jogosult:

- a) a termék használatából származó **veszélyre vonatkozó figyelmeztető tájékoztatás elhelyezését előírni**,
- b) **széles körű tájékoztatást elrendelni** úgy, hogy a termék használatából származó veszélyről időben és megfelelő módon a fogyasztók vagy a felhasználók értesüljenek,
- c) **a termék forgalomba hozatalát, reklámozását korlátozni vagy megtiltani**, és a tilalom betartásához szükséges kísérő intézkedéseket bevezetni,
- d) a már forgalomba hozott termék **forgalomból való kivonását elrendelni**, és előírni az erről való tájékoztatást a b) pontban meghatározott módon,
- e) **elrendelni a termék visszahívását**, vagy - ha ez indokolt - a gazdasági szereplőkkel együttműködve megszervezni a termék fogyasztóktól vagy felhasználóktól történő visszahívását és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével történő megsemmisítését, valamint ellenőrizni ezek végrehajtását,
- f) határidő tűzésével **a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére kötelezni** a gazdasági szereplőt azzal, hogy a gazdasági szereplő a hibák, hiányosságok megszüntetése érdekében tett intézkedéséről köteles értesíteni a piacfelügyeleti hatóságot,
- g) a jogszerű állapot helyreállításáig **feltételhez kötni vagy megtiltani a termék forgalmazását**, értékesítését,
- h) **bírságot kiszabni**.

Szankcionálás II

Piacfelügyeleti bírság

A bírság összege **15 ezer forinttól**

a) **500 millió forintig,**

b) ha a jogsértés a fogyasztók vagy felhasználók életét, testi épségét, egészségét sérti vagy veszélyezteti, **2 milliárd forintig**

terjedhet (Pftv. 16. § (2) bekezdés).

Szankcionálás III

A BM OKF a bírság kiszabása során mérlegeli (367-es Kr. 3. §):

- a) a jogsértéssel érintett **felhasználók, fogyasztók számát,**
- b) a jogsértéssel érintett **felhasználók, fogyasztók érdekei sérelmének körét,**
- c) a jogsértő állapot **időtartamát,**
- d) a jogsértő magatartás **kiterjedtségét és ismételt tanúsítását,**
- e) a jogsértéssel elért **előnyöket,**
- f) a **forgalmazás módját,**
- g) a jogsértéssel érintett termékről szóló **tájékoztatók, leírások tartalmát,**
- h) a megfelelőség **igazolás** vagy a tűzvédelmi megfelelőségi **tanúsítvány tartalmát,**
- i) a jogsértéssel érintett **termék árát,**
- j) a jogsértéssel érintett **termékből** gyártott, forgalomba hozott, forgalmazott, betervezett, beépített vagy felhasznált **mennyiséget,**
- k) a jogsértéssel érintett **termék** műszaki specifikációknak való **megfelelőségét,** és
- l) a termék potenciális **környezetkárosító hatását.**

Hatósági együttműködés

Építési termékre vonatkozó bejelentések kezelése a katasztrófavédelemnél

Építésfelügyelet értesítése, ha folyamatban van az építkezés
(Kormányhivatalok Építésügyi Hivatalai)

Piacfelügyeleti ellenőrzés
(BM OKF, vagy Katved. Kir.)

Ellenőrzés és saját hatáskörbe tartozó eljárás lefolytatása

Piacfelügyeleti eljárás (BM OKF)

Szabálytalanság

Nincs szabálytalanság

Szabálytalanság

Szankció

Eljárás megszüntetése

Szankció

További hatáskörrel rendelkező hatóságok értesítése
(pl.: Kormányhivatalok Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőségei,
riasztás kezdeményezése a veszélyes termékről (KPIR, RAPEX))

Szankciók elkerülése

Az Európai Unió és Magyarország jogszabályaiban meghatározott követelmények betartása.

A jogszabályok, szabványok alkalmazással kapcsolatos kérdéses esetben egyeztetés a témában illetékes hatósággal.

Köszönöm a figyelmet!

Barta-Vámos László tű. százados
kiemelt főreferens

Tűzvédelmi Főosztály
Országos Tűzoltósági Főfelügyelőség
Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
Belügyminisztérium

Székhely: 1149 Budapest, Mogoródi út 43.

Levelezési cím: 1903 Budapest, Pf.: 314.

Tel: 469-4304, **Fax:** 469-4387

E-mail: laszlo.barta-vamos@katved.gov.hu

Web: www.katasztrofavedelem.hu